

Bijlage 3 Beknopte beschrijving varianten

Dit document is opgesteld om inzicht te geven in de varianten die in beeld zijn om de toekomst van het Zuiderdiep vorm en richting te geven. Het betreft een bijlage van het bestuurlijke document Afdoening motie Koersvast voor het Zuiderdiep IBabsnummer 1970

De 7 varianten die momenteel in beeld zijn en voor het overgrote deel ook technisch inhoudelijk onderzocht, kunnen verdeeld worden in drie sporen te weten de brakke varianten, de zoete varianten en de overgangsvariant.

Bij de brakke varianten zijn vier mogelijkheden in beeld te weten:

- 1 de brakke variant,
- 2 de brak-min variant
- 3 de verplaatste dam variant
- 4 de verplaatste dam-plus variant

Bij de zoete varianten zijn twee mogelijkheden in beeld te weten:

- 1 de zoete variant
- 2 de zoete variant met opvoergemaal

De overgangsvariant behoeft geen verdere aanpassingen en kent geen optimalisatie variant.

Trechtering

Om de afweging van varianten niet onnodig omvangrijk en ingewikkeld te maken zijn alle varianten doorgelicht. Er is daarbij gekeken naar effecten die op de aspecten haalbaarheid en maakbaarheid uitvoering van een variant niet reëel maken.

Deze trechtering heeft geresulteerd in drietal hoofdvarianten waarmee geadviseerd wordt om een projectbesluitprocedure in te gaan te weten:

- A. de verplaatste dam-plus variant
- B. de zoete variant met opvoergemaal
- C. de overgangsvariant.

Hieronder volgt een korte beschrijving van de varianten.

- De brakke variant

Deze variant voorziet in een brak getijdebeheer met een getijdeslag over het gehele Zuiderdiep tot aan de Inlaatsluis Zuiderdiep. Hier wordt het brakke en zoete water gescheiden met behulp van een dichte grond dam. Via de Spuisluis Zuiderdiep kan (zout) water in en uitstromen en door het sluitregime aan te passen kan het peil beheerst worden tot de beoogde getijdeslag van 1 meter. Een nagenoeg continue open verbinding met de Noordzee zorgt voor de ontwikkeling van getijdenatuur met brakke slikken, schorren en gorzen en is vismigratie van zowel zwakke als sterke zwemmers mogelijk.

In deze variant is het noodzakelijk om ter plekke van de Inlaatsluis Zuiderdiep een groot afvoergemaal te bouwen om de afvoer van polderwater op te vangen nu het Zuiderdiep voor de oostelijk gelegen poldergemalen geen boezemfunctie meer vervult.

- De brak-min variant

Deze variant is bijna gelijk aan de brakke variant en wijkt alleen af in de omvang van de getijdeslag die in deze variant slechts 0,8 meter is in plaats van 1 meter.

Deze aanpassing betreft het managen van het risico van te weinig berging in de boezem bij hoge zeewaterstanden waarbij onvoldoende onder vrij verval geloosd kan worden op de Noordzee.

- De verplaatste dam variant

Deze variant is bijna gelijk aan de brak-min variant en wijkt alleen af voor wat betreft de locatie van de dam die de scheiding verzorgt tussen het brakke en zoete water. De dam wordt in deze variant net westelijk van het poldergemaal Zuiderdiep gesitueerd waardoor het oostelijke deel van het Zuiderdiep de huidige zoete waterkwaliteit behoudt.

- De verplaatste dam-plus variant

Deze variant is gelijk aan de verplaatste dam variant met uitzondering van de gronddam die in deze variant is aangevuld met een afsluitbaar doorlaatmiddel. Door dit doorlaatmiddel is de boezemfunctie van het Zuiderdiep weer inzetbaar voor oostelijk gelegen poldergemalen. In deze variant komt het grote afvoergemaal ter hoogte van de Inlaatsluis Zuiderdiep te vervallen omdat het Zuiderdiep als boezemwater, zoals in de huidige situatie, weer inzetbaar is.

- De zoete variant

Deze variant voorziet in een zoet Zuiderdiep dat wordt gerealiseerd door jaarrond continu het Zuiderdiep door te spoelen met zoet water vanuit het Haringvliet. Deze doorspoeling is nodig voor het realiseren van de noodzakelijke zoete waterkwaliteit. Daarnaast voorziet deze variant in een natuurlijk peilbeheer wat betekent een hoog waterpeil in de winter en een laag peil in de zomer. Dit peilbeheer ondersteunt de gradiënt in soortensamenstelling die, gekoppeld aan de droogvalduur, in deze variant beoogd is.

- De zoete variant met opvoergemaal

Deze variant is gelijk aan de zoete variant en wijkt alleen af met betrekking tot het bouwen van een opvoergemaal. Dit opvoergemaal voorziet in de aanvulling van zoet water op de aanvoer via het CMK-kanaal. Het opvoergemaal is de oplossing voor het lage zomerpeil waarbij zoet water niet onder vrij verval de polders kan instromen.

- De overgangsvariant

Deze variant voorziet in het creëren van een zoet-zout overgang in het Zuiderdiep. Hierbij trekt de zouttong deels het Zuiderdiep op tot nabij het poldergemaal Zuiderdiep. Om de zouttong te beheersen in een jaarrond doorspoeling met zoet Haringvlietwater noodzakelijk. Het waterpeil is vrij constant hoog en waarbij het beheersen van de zouttong het peil stuurt in samenhang met de hoeveelheid zoet water die daarvoor nodig is.

Onderbouwing drie hoofdvarianten

Kijkend naar de varianten is het duidelijk dat van alle onderzochte varianten er drie overblijven die nader afgewogen moeten worden.

De verplaatste dam-plus variant is de meest voor de hand liggende variant omdat in deze variant geen duur afvoergemaal nodig is dat tientallen miljoenen gaat kosten.

De zoete variant met opvoergemaal is de meest voor de hand liggend omdat in de zoete variant geen landbouwwater onder vrij verval de polder in kan stromen.

De overgangsvariant is de variant die zoet en zout in een min of meer natuurlijk evenwicht op het Zuiderdiep mogelijk maakt.